

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Kommunen har en viktig roll att se till ekonomisk, social och ekonomisk hållbarhet när det kommer till hela kedjan för förbrukning: upphandling, konsumtion och avfall.

Social hållbarhet

Under 2024 har Upphandlingsenheten jobbat med att få in social hållbarhet i kommunens upphandlingar. Fokus har legat på att hitta några pilotprojekt där det är passande att ställa krav på sysselsättning såsom praktik. Målsättningen är att i längden kunna använda upphandling som ett arbetsmarknadsverktyg genom att kommunens leverantörer kan hjälpa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en väg in på arbetsmarknaden.

Ekonomisk hållbarhet

Upphandlingsenheten har inlett ett arbete att fördjupa sig i ekonomisk hållbar upphandling. Arbetet syftar både till att utveckla vår kunskap inom området och att identifiera åtgärder för att bli bättre på ekonomisk hållbara upphandlingar. Hittills har fokus legat på ekonomisk brottslighet genom att lyssna på Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner för att förstå hur man kan arbeta för att förebygga brott både i upphandlingsskedet och under avtalstiden.

Projekt Smart upphandling för mindre klimatavtryck

I september 2024 inleddes ett treårigt projekt benämnt Smart upphandling för mindre klimatavtryck tillsammans med Kalmar kommun. Projektet är länsövergripande då Kalmars och Västerviks upphandlingsenheter täcker samtliga kommuner i länet och det syftar till att höja kunskapen bland upphandlare, inköpare och företag om produkters klimatpåverkan och förutsättningarna för återbruk och återvinning. Övergripande mål är att offentliga upphandlingar i Kalmar läns tolv kommuner aktivt ska bidra till omställning till fossilfri, resurseffektiv och cirkulär produktion av varor och tjänster.

Hållbarhet inom kommunens måltidsservice

Måltidsservice arbetar kontinuerligt för att minska matsvinnet och har infört åtgärder för att optimera livsmedelsanvändningen. Återanvändning av mat från tidigare dagar är ett sätt att skapa mer hållbara menyer. Det finns även ett mål att minska matsvinnet per portion och att alla skolor och förskolor ska mäta och

rapportera matsvinn. Genom att förbättra måltidsmiljön, minska matsvinnet och erbjuda anpassade måltider, strävar kommunen mot en mer hållbar och hälsosam skolmåltidsverksamhet.

Energin i matavfallet blir till biogas

Allt matavfall som i ökande mängd samlas in i Västerviks kommun används för biogasproduktion i Linköping och kommer tillbaka som fordonsgas till den lokala biogasmacken som drivs av Svensk Biogas AB. Insamlad mängd matavfall har ökat under 2024, vilket förmodat grundar sig i den högre antalet abonnemang med utsortering av matavfall som tillkommit under året.

Ökad källsortering

EU har som mål att återanvändning av kommunalt avfall ska öka till minst 55 viktprocent till 2025, minst 60 viktprocent till 2030 och minst 65 viktprocent till 2035. Effektiv materialåtervinning kan göras av rena fraktioner av hög kvalitet där materialet ersätter jungfrulig råvara. Fastighetsnära sortering har nu funnits i kommunen i över 15 år. Sortering av förpackningar ska ske oavsett om man valt att ha fastighetsnära insamling (FNI) eller inte, då det är ett lagkrav. Till 2027 skall alla hushåll i kommunen ha tillgång till FNI som både skall omfatta förpackningar och matavfall.

Materialåtervinning

Återvinningscentralerna slår ytterligare besöksrekord även detta år. Antalet besök av privatpersoner på kommunens största ÅVC, Målserum, har successivt ökat från 46 428 år 2019, till 87 091 år 2024. Enligt den årliga statistiken över kommunalt avfall i Sverige 2023 från Avfall Sverige behandlades 431 kg/person eller totalt 4,5 miljoner ton avfall från hushåll och företag med hushållsliknande avfall i Sverige.

Ett mått på materialåtervinning är utsorterat avfall enligt producentansvar där kommunerna sedan 2024 är ansvariga för insamlingen. Värdet är liksom för tidigare år beräknat enligt Avfall Sveriges modell, där invånarantalet inte enbart tagit hänsyn till fastboende utan även baserats på fritidshusboende, gästnätter i kommunen, samt in- och utpendling. Det visar små variationer jämfört med föregående år. Mängden tidningar som lämnas in sjunker i takt med minskat papperstidningsläsande.

Förpackningar 2024 (källa FTI AB): (preliminär)

Pappersförpackningar 21,03 kg/invånare

Metallförpackningar 2,73 kg/invånare

Plastförpackningar 10,58 kg/invånare

Glasförpackningar 26,13 kg/invånare

Tidningar 10,40 kg/invånare

Returpapper hör sedan 1 januari 2022 till kommunalt avfallsansvar, då producentansvaret för returpapper upphävdes. Kostnaden för insamling och återvinning belastar nu i stället det kommunala renhållningsmonopolet.